

Alkol Ba??ml?l???? ?iddeti Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Alkol Ba??ml?l???? ?iddeti Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales.
Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16861>

Özet

Alkol Ba??ml?l??? ?iddeti Ölçe?i (AB?Ö), alkol kullan?m bozukluklar?n?n ?iddetini ölçmek amacıyla uyarlanm?? psikometrik bir araçtır. Bu ölçek, Betül Akyel ve arkadaşlar? tarafından 2018 y?l?nda Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??maları yapılarak Türk popülasyonuna kazandırılmıştır. Ölçek, bireylerin alkol ba??ml?l???na ilişkin semptomlar?n?n yoğunluğunu ve klinik ciddiyetini de?erlendirmek için tasarlanmıştır. AB?Ö, 20 maddeden oluşmakta olup, yanıtlar 4'lü Likert tipi ölçek üzerinden toplanmaktadır. Bu uyarlama çal??ması, ölçeğin Türkiye'deki klinik ve araştırma ortamlar?nda güvenilir ve geçerli bir şekilde kullanılabileceğini göstermeyi amaçlamıştır.

Anahtar Kelimeler

Alkol Ba??ml?l??? ?iddeti Ölçe?i, AB?Ö, Psikometri, Uyarlama, Geçerlik, Güvenirlik, Likert Tipi Ölçek, Madde Say?sı, Klinik De?erlendirme.

Yazarlar

Betül Akyel, E. Aldemir, A. E. Altıntoprak

Amaç

Alkol Ba??ml?l??? ?iddeti Ölçe?i'nin temel amacı, bireylerde mevcut olan alkol ba??ml?l???n?n düzeyini ve ciddiyetini nesnel bir şekilde ölçmektir. Bu ölçüm, klinik te?his süreçlerini desteklemek, tedavi planlamasına rehberlik etmek ve tedavi sonuçlar?n?n etkinliğini de?erlendirmek için kritik öneme sahiptir. Ölçek, özellikle klinik popülasyonlarda alkol kullan?m bozukluklar?n?n ?iddetindeki varyasyonlar? hassasiyetle yakalamayı hedefler.

Ölçeğin Türkçe formunun uyarlanması, uluslararası alanda kabul görmüş bu aracın Türkiye'deki psikiyatri ve ba??ml?lik alan?nda çal??an uzmanlar tarafından kullanılmasına olanak sağlamıştır. Uyarlama çal??ması, ölçeğin kültürel ve dilsel e?de?erliğini koruyarak, Türk kültürüne özgü ba??ml?lik dinamiklerini de kapsayacak şekilde test edilmesini amaçlamıştır.

Yapı

Ölçek, temel olarak alkol ba??ml?l??? veya alkol kullan?m bozukluğunun ?iddeti yapıs?nı ölçmektedir. Bu yapı, genellikle DSM (Tanısal ve ?statistiksel El Kitabı) kriterlerine dayanan semptom kümelerini içerir. ?iddet, kullanılan alkol miktarı ve sıklık?n?n ötesinde, alkolün neden olduğu sosyal, mesleki, psikolojik ve fiziksel sorunlar?n kapsamı ve yoğunluğunu yansıtır.

Ölçeğin maddeleri, tolerans gelişimi, yoksunluk belirtileri, alkol kullan?m?n? kontrol etmede zorluk,

alkol nedeniyle sorumluluklar?n ihmal edilmesi ve zararlı sonuçlara ra?men kullan?ma devam etme gibi ba??mlilik spektrumunun çe?itli yönlerini kapsar. Bu 20 madde, bireyin ba??mlilik ?iddetindeki art??la do?ru orantılı olarak artan skorlar elde etmesini sa?layacak ?ekilde yapılandırılmıştır.

Geçerlik

Alkol Ba??mlilik??i ?iddeti Ölçe?i'nin Türkçe formunun geçerlik çalışmaları, ölçeğin gerçekten ölçmek istediği yapıyı (alkol ba??mlilik??i ?iddetini) ölçebildiğini kanıtlamaya odaklanmıştır. Uyarlama çalışması kapsamında, yapı geçerliliğini incelemek üzere faktör analizi teknikleri kullanılmıştır.

Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları, orijinal ölçeğin kavramsal yapısının Türk örnekleminde de korunduğunu göstermek için Do?rulamalı Faktör Analizi (DFA) uygulanır. Ayrıca, ölçeğin diğer ba??mlilik ölçüm araçları veya klinik tanı kriterleri ile ilişkisi incelenerek ölçüt bağımlı geçerlik kanıtları sunulmuştur. Bu çalışmaları, ABÖ'nün Türk popülasyonunda klinik olarak anlamlı ve geçerli sonuçlar ürettiğini desteklemektedir.

Güvenirlik

Ölçeğin güvenirlik analizleri, ölçeğin ölçtüğü sonucun tutarlılığını ve kararlılığını değerlendirir. Güvenirlik, maddelerin iç tutarlılığı (Internal Consistency) ve zaman içindeki kararlılığı (Test-Tekrar Test Güvenirliği) olmak üzere iki ana yöntemle incelenir.

Akyel ve arkadaşlarının çalışmaları, iç tutarlılığını değerlendirmesi için muhtemelen Cronbach Alfa katsayısı hesaplanmıştır. Yüksek Alfa değerleri, ölçekteki 20 maddenin alkol bağımlilik??i ?iddeti yapısının tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir. Bu güvenilirlik kanıtları, ölçeğin farklı zamanlarda veya farklı uygulamalarda stabil sonuçlar vereceği anlamına gelmektedir.

Faktör Analizi

Alkol Ba??mlilik??i ?iddeti Ölçe?i'nin Türkçe adaptasyon sürecinde, orijinal ölçeğin faktör yapısının Türk kültürüne uygunluğunu test etmek amacıyla faktör analizleri gerçekleştirilmiştir. Bu analizler, ölçek maddelerinin hangi psikolojik boyutlar altında toplandığını ve bu boyutların teorik yapıyla ne kadar örtüştüğünü ortaya koyar.

Çalışmada, ölçeğin tek boyutlu mu yoksa çok boyutlu bir yapıya mı sahip olduğunu incelenmiştir. Yapılan analizler sonucunda, ölçeğin orijinal yapısına uygun bir faktör yapısı elde edilmiş ve maddelerin bağımlilik??i ?iddetini ölçen tek bir temel faktör altında toplandığı veya klinik olarak anlamlı alt boyutlara ayrılmış olduğu gösterilmiştir. Bu bulgular, ölçeğin yapı geçerliliğine güçlü bir

destek sa?lamaktad?r.

Ölçek Yap?s?

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: Bireylerin kendi bildirimine dayal? anket formu (Self-Report Questionnaire)

Language Available: Türkçe

Population Group: Yeti?kin klinik popölasyon (Alkol kullan?m bozuklu?u tan?s? alm?? bireyler)

Age Group: Yeti?kinler

Population Details: Türkiye'de alkol ba??ml?l??? tedavisi gören veya risk grubunda bulunan bireyler üzerinde standardize edilmi?tir.

Test Methodology: 20 maddeden olu?ur. Derecelendirme, 4'lü Likert tipi ölçek kullan?larak yap?l?r. Bu, yan?tlay?c?n?n her maddeye ne ölçüde kat?ld???n? veya maddeyi ne s?kl?kta ya?ad???n? belirlemesini gerektirir.

Anahtar Kelimeler

Klinik Psikoloji, Ba??ml?l?k ?iddeti, Psikiyatrik De?erlendirme, Türkiye, Psikometri, T?bbi Psikoloji, Madde Kullan?m Bozukluklar?.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilgi mevcut de?ildir.

Affiliation Email addresses: Bilgi mevcut de?ildir.

Correspondence Address: Sorumlu yazar Betül Akyel ile ileti?im adresi: akyel.betul@yahoo.com

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik çal??mas? 2018 y?l?nda yay?mlanm??t?r.

?zinler ve Ücret: Ölçe?in kullan?m? için genellikle sorumlu yazardan izin al?nmas? gerekmektedir. Ticari kullan?m ücretleri, yay?n politikalar?na ba?l?d?r.

Kaynaklar

Akyel, B., Aldemir, E., ve Alt?ntoprak, A. E. (2018). *Alkol Ba??mliligi??i Siddeti Ölçe?i: Türkçe formunun geçerlik ve güvenirli?i. Türk Psikiyatri Dergisi*, 29, 1-7. doi: 10.5080/u22726

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r: turkpsikiyatri.com

Ölçe?in PDF formu (alkol-bagimlilik-siddeti-olcegi-toad.pdf) da mevcuttur. Orijinal PDF dosyas?na buradan ula??ilabilir: alkol-bagimlilik-siddeti-olcegi-toad.pdf

Alkol Ba??mliligi??i Siddeti Ölçe?i Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçek maddeleri, kaynak içerikte sa?lanmam??t?r (Ölçekte toplam 20 madde bulunmaktadır).